

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

74.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 19-го Сентября. — 1839 — Wilno. Wtorek. 19-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Виленская Губернская Гимназія, по окончаніи въ ней экзаменовъ, продолжавшихся съ 15 Августа и учебнаго года, 9 Сентября, праздновала начало новаго учебнаго курса, обыкновеннымъ актомъ. Въ этотъ день, все ученики Гимназіи собрались поутру, въ залъ литературныхъ заведеній, принадлежащей къ квартирѣ Г. Директора, куда въ 12 часовъ прибылъ Его Превосходительство, Управляющій Бѣлорусскимъ Учебнымъ Округомъ, Е. А. Груберъ, изволивъ раздать награды книгами и похвальные листы ученикамъ, за хорошее поведение и успѣхи оказанные ими въ наукахъ, удостоившимся получить оныя; причемъ прочитаны также были Г. Инспектора докладъ о состояніи учебнаго года, и послужившимъ получить публичную похвалу и переведеннымъ въ высшіе классы. После того, когда все ученики въ сопровожденіи Учителей, отправились въ назначенные имъ по новому распределенію классы, Его Превосходительство въ сопровожденіи Г. Директора, осматривалъ Выставку художественныхъ произведеній учениковъ Гимназіи, расположенную въ рисовальномъ залѣ, которую также изволивъ посетить, Его Сіятельство Г. Виленскій Гражданскій Губернаторъ, Князь Долгорукій, Губернскій Предводитель Дворянства, Марцинкевичъ - Жаба и многіе другіе почетныя лица обоего пола. Выставка эта, состоящая изъ рисунковъ карандашомъ, красками, тушью, перомъ, изъ геометрическихъ и архитектурныхъ чертежей, топографическихъ съемокъ, географическихъ картъ и пр., привлекала взоры посѣтителей, разнообразіемъ предметовъ, издѣланныхъ отъ руки и тщательнымъ изображеніемъ различныхъ видовъ спланированныхъ, нѣкоторые, особливо же труды Жамойта Алберта, Верига Осипа, Кюи Наполеона, Русецкаго Болеслава, Паздзерскаго Ивана, воспитанниковъ Гимназіи, равно какъ нѣкоторыхъ учениковъ Базиліанскаго Училища, возбуждали въ высокой степени любопытство, и заслужили особенное вниманіе и одобреніе любознательной публики. Во все продолженіе осмотра Выставки многочисленными посѣтителами, покаяла музыка играла на Гимназическомъ дворѣ, до 5 часовъ по полудни.

Отрдно видѣть какъ, съ каждымъ годомъ, Виленская Губернская Гимназія, совершенствуется во всехъ отношеніяхъ, какъ обучающееся въ ней юношество, постоянно стремится къ указанной мудрымъ Правительствомъ цѣли и старается на дѣлѣ оправдать лютныя надежды, неусыпно заботящагося объ образованіи его Училищнаго Начальства. Новыя доказательства благосклоннаго вниманія Его Императорскаго Величества къ трудамъ воспитанниковъ здѣшняго заведенія, въ нынѣшнемъ году образованія ихъ, а именно Монаршее благоволеніе, изъвленное по поводу изданія *Опытовъ въ Русской Словесности*, и назначеніе отъ щедротъ Царскихъ, стипендій, въ пособіе бѣднымъ, но благонадежнымъ и прилежнымъ ученикамъ, должны послужить сильнымъ средствомъ поощренія ихъ къ дальнѣйшимъ

ВІАДОМОСТІ КРАЈОВЕ.

Вильно.

Виленское Губернское Гимназіумъ, по окончаніи въ немъ экзаменовъ, трвających отъ дня 15-го Сіерпня и року szkolnego, дня 9-го Września obchodziło rozpoczęcie nowego naukowego kursu, przez akt zwycięczajny. W tym dniu wszyscy uczniowie Gimnazjum, zgromadzili się w sali posiedzeń literackich, należącej do pomieszczenia P. Dyrektora, dokąd o godzinie 12-tej, przybywszy JW. E. A. Gruber, Zarządzający Wydziałem Szkół Białoruskim, raczył rozdać nagrody w książkach i listy pochwalne uczniom, którzy za wzorowe postępowanie i postępy okazane przez nich w naukach, na nie zasłużyli, przy czém zostali także prześcaytane przez P. Inspektora, listy uczniów zasługujących na publiczną pochwałę i promocyą do klass wyższych. Potém, gdy już wszyscy uczniowie w towarzystwie Naczelcy, udali się do wskazanych im klass, podług nowego rozporządzenia, JW. Zarządzający Wydziałem Szkół Białoruskim, w towarzystwie P. Dyrektora ogłosił wystawę sztuk pięknych, składającą się z własnych robot uczniów Gimnazjum, rozłożonych w sali rysunkowej, którą także raczyli zaszczyścić swą obecnością JO. Cywilny Wileński Gubernator, Xiążę Dołhorucki, JW. Wileński Gubernialny Marszałek Marcinkiewicz-Zaba i inne w znacznej liczbie znakomite osoby obojgo płci. Wystawa ta złożona z rysunków ołówkiem, farbami, tuszem, piórem, z rysunków geometrycznych, architektonicznych, z planów topograficznych, jeograficznych kart i t. d., zajmowała uwagę Gości rozmaitością przedmiotów, pięknoscią i trafnością wykonania, starannem przedstawieniem różnych widoków, zdjętych podług natury. Zliczby zaś wszystkich wystawionych, niektóre, mianowicie roboty Wojciecha Zamyjta, Józefa Weryhy, Napoleona Cui, Bolesława Rusieckiego, Jana Pasdzierskiego, uczniów Gimnazjum, niemięniej jak prace niektórych uczniów Szkoły Bazylianckiej, obudziły w wysokim stopniu ciekawość i zasłużyły na szczególną uwagę i pochwałę światłej publiczności. Przez cały czas oglądania wystawy przez liczną zgromadzoną Góści, muzyka półkowa grała na dziedzińcu Gimnazyalnym, aż do godziny 5-tej po południu.

Z prawdziwą pociechą widzieć można, jak w każdym roku Wileńskie Gubernialne Gimnazjum, doskonali się we wszystkich względach, jak ucząca się w niej młodzież, stale dąży do wskazanego przez władzę celu, i stara się w skutku uiścić poohlebne nadzieje, przez Zwierzchność Szkolną, niesmordowanie troszczącą się o ukształcenie jej, powzięte. Nowe dowody zwróconej Najłaskawiej uwagi Jego Cesarskiej Mości, na prace wychowanców tutejszego zakładu naukowego, które ich uradowały w teraźniejszym roku, a mianowicie zadowolenie MONARCHE, wynurzone z powodu wydania prób pod względem Literatury Rosyjskiej, i przeznaczenie a hojności Cesarskiej stypendyj, ku pomocy i zasileniu biednych, lecz podających osobie nadzieje i pilnych uczniów, powinny stać się dzielnym środkiem zachęcenia ich do prac dalszych i usil-

и вышшимъ трудамъ, усугубить ихъ деятельность и возбудить въ сердцахъ юныхъ питомцевъ, пламенное рвеніе, — явиться достойными сихъ Высокихъ попеченій. Ученики Виленской Губернской Гимназіи, при открытіи каждаго учебнаго курса, слыша о новыхъ Царскихъ милостяхъ, изліянныхъ на учебныя заведенія, проникнутые чувствомъ истиннаго благоговѣнія къ Вседержавнѣйшему Монарху возсылають отъ искренняго сердца, теплыя моленія къ Всевышнему, о ниспосланіи всѣхъ благъ Виношку ихъ счастья.

Имена воспитанниковъ Виленской Губернской Гимназіи, удостоившихся Высочайшаго благоволенія, за труды ихъ, напечатанные въ сочиненіи подъ заглавіемъ: *Опыты въ Русской Словесности*:

Бутковский Клементій, — Володко Эдуардъ, — Горещій Людовикъ, — Каминскій Игнатій, — Кинита Александръ, — Котарскій Семенъ, — Ляховичъ Станиславъ, — де Пертесъ Людовикъ, — Слѣпецъ Игнатій, — Шанинскій Алоній, — Шмигера Сигизмундъ, — Юрцевъ Фердинандъ.

Списокъ Ученикамъ Виленской Губернской Гимназіи, удостоившимъ за усердные успѣхи въ наукахъ и благопріятіе, награды:

Книгами:

I-го Класса.

Валентиновичъ Александръ, — Гедройцъ Фердинандъ, — Лапинскій Флоріанъ, — Юревичъ Иванъ.

II-го Класса.

Бандулевичъ Петръ, — Пржибыльский Венцеславъ.

III-го Класса.

Дубицкій Іосифъ, — Квятковский Адольфъ, — Стецевичъ Урбанъ, — Шостакъ Станиславъ.

IV-го Класса.

Левенштернъ Іосифъ, — Лапушевскій Александръ, — Мошъ Іосифъ, — Петрусовичъ Лукіанъ.

V-го Класса.

Адамовичъ Феликсъ, — Вахутко Константинъ, — Нодзведскій Каликстъ, — Стржаковский Петръ, — Урбановичъ Адамъ.

Похвальными листами

I-го Класса.

Васъ Леонардъ, — Мартусевичъ Эдуардъ, — Родковичъ Іосифъ, — Шредеръ Петръ, — Юргелевичъ Викентій.

II-го Класса.

Добосыньскій Иванъ, — Кюнъ Николай, — Малюковичъ Викторъ.

III-го Класса.

Витовичъ Александръ, — Душновскій Константинъ, — Курневичъ Казимиръ, — Малиновскій Александръ, — Ржезакскій Станиславъ.

IV-го Класса.

Гаевскій Константинъ, — Шульскій Антонъ, — Юндзиль Эдмундъ.

V-го Класса.

Беркманъ Михаилъ, — Кошко Антонъ, — Филиповскій Гавріилъ.

VI-го Класса.

Бутковский Клементъ, — Коленда Викентій, — Солиманъ Іосифъ, — Чижъ Іадефонъ.

Публичной похвалы

I-го Класса.

Бокшанскій Антонъ, — Дмоховскій Іуфинъ, — Рымъ Урбанъ.

II-го Класса.

Гоувальдъ Витольдъ, — Жаба Мелитонъ, — Захржевскій Онуфрій, — Маркевичъ Никодемъ, — Нельговецкій Николай, — Скаржинскій Казимиръ.

III-го Класса.

Душновскій Іюліанъ, — Гоувальдъ Иванъ, — Корговъ Іосифъ, — Плевачко Станиславъ, — Саббодъ Іосифъ.

IV-го Класса.

Заюнчковскій Маврицій, — Калининскій Константинъ, — Пославскій Титъ, — Петкевичъ Эдмундъ, — Стругинскій Антонъ.

V-го Класса.

Калышъ Францъ, — Куцевичъ Владиславъ.

Санкт-Петербургъ, 12 Сентября.

Государю Императору благоугодно было назначить 2-е Сентября для перваго выступленія войскъ, при Бородинѣ собранныхъ. По сему случаю, въ этотъ день, во всѣхъ войскахъ по дивизіямъ совершено было поутру напутственное Господу Богу молебство.

Его Величество изволилъ присутствовать при таковомъ молебствіи въ Гвардейской и Гренадерской Бригадѣ, въ девять часовъ утра.

По окончаніи Богослуженія, гвардейскіе батальоны прошли церемональнымъ маршемъ мимо Его Ви-

нѣйшихъ, подвоицъ ихъ діятельность и возбуди въ сердцахъ молодыхъ воспитанцевъ жарливую жажду, оказавшуюся достойными тыхъ высокихъ старанъ. Ученики Виленскаго Губернальнаго Гимназіума, за rozpoczęciem kaźdego naukowego kursu, słysząc o nowych łaskach Cesarzskich, zlaných na zakłady naukowe, przejęci uczuciem nieograniczonego ustanowienia i poświęcenia się ku Najpotężniejszemu MONARSZE, zanoszą ze szczerego serca gorące modły do Pana Zastępców, o zestanie wszelkiego dobra na Sprawcę ich szczęścia.

Имена воспитанцевъ Виленскаго Губернальнаго Гимназіума, которые заслужили на Найвысшее зодоволеніе, за prace swe wydrukowane w dziele: *Proby pod względem Literatury Rosyjskiej*:

Butkowski Klemens, — Wołodko Edward, — Gorecki Ludwik, — Kamiński Ignacy, — Kwinta Alexander, — Kotarski Symon, — Lachowicz Stanisław, — de Perlas Ludwik, — Slepś Ignacy, — Cywiński Alojzy, — Szmidt- ra Zygmunt — i Jurcewicz Ferdynand.

Lista uczniów Wileńskiego Gubernialnego Gimnazjum, którzy za odznaczające się postępy w naukach i wzorowe obyczaje, na nagrody zasłużyli:

W Książkach:

Klasy I.

Walentyłowicz Alexander, — Gedroję Ferdynand, — Łapiński Floryan — i Jurjewicz Jan.

Klasy II.

Bandulewicz Piotr — i Przybylski Wacław.

Klasy III.

Dubicki Józef, — Kwiatkowski Adolf, — Stecewicz Urban — i Szościak Stanisław.

Klasy IV.

Lewensztern Józef, — Łapuszewski Alexander, — Mohl Józef — i Petruszewicz Lucyan.

Klasy V.

Adamowicz Felix, — Wachutko Konstanty, — Niedźwiedzki Kalixt, — Strażkowski Piotr — i Urbanowicz Adam.

W listach pochwalnych:

Klasy I.

Wass Leonard, — Martusewicz Edward, — Rodkiewicz Józef, — Sareders Piotr — i Jurgielewicz Wincenty.

Klasy II.

Dobossyński Jan, — Cui Nikołaj — i Malukiewicz Wiktor.

Klasy III.

Witowicz Alexander, — Duchnowski Konstanty, — Kurniewicz Kazimierz, — Malinowski Alexander — i Biewieński Stanisław.

Klasy IV.

Gajewski Konstanty, — Szulski Antoni — i Jundziłł Tadeusz.

Klasy V.

Berkman Michał, — Koszko Antoni — i Filipowski Gabryel.

Klasy VI.

Butkowski Klemens, — Kolenda Wincenty, — Solimani Józef — i Czyż Hldefons.

Publiczną pochwałę otrzymali:

Klasy I.

Bokszanowski Antoni, — Dmochowski Rafin — i Ryk Urban.

Klasy II.

Huwald Witold, — Żaba Meliton, — Zakrzewski O-nufry, — Markiewicz Nikodem, — Nielgowski Nikołaj — Skarżyński Kazimierz.

Klasy III.

Duchnowski Julian, — Huwald Jan, — Korgowt Józef, — Plewako Stanisław — i Swieboda Józef.

Klasy IV.

Zajęzkowski Maurycy, — Kalinkowski Konstanty, — Poławski Tytus, — Pietkiewicz Tadeusz — i Stru- tyński Antoni.

Klasy V.

Kalusz Franciszek — i Kucwicz Władysław.

Sankt-Petersburg, 12-go Września.

Cesarzowi Jego Mości podobało się było przeznaczyć dzień 2-gi Września na pierwsze wystąpienie wojsk, pod Borodino ściagnionych. Z tej okoliczności, w dniu tym, we wszystkich wojskach, dywizjami odprawione zostały modły podróżne do Pana Boga.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, raczył być obecnym na takimże nabożeństwie w brygadzie Gwardyi i Grenadyerów, o godzinie 9 ej zrana.

Po skończonem nabożeństwie, bataliony Gwardyi przeciągały przed Jego Cesarzską Mością, i na skutek

личества, а, въ слѣдствіе особаго Высочайшаго назначенія, отправились въ Москву.

Въ одинадцать часовъ Государь Императоръ изволилъ объѣзжать лагери: Сводной Дивизіи 2-го Пѣхотнаго Корпуса, 2-го и 6-го Пѣхотныхъ Корпусовъ. Его Величество останавливался у каждой дивизіи: лично благодарилъ войска за то отличное состояніе, въ которомъ они предстали на Высочайшій смотръ при Бородинѣ, и съ отеческою заботливостію наминалъ имъ о точномъ и строгомъ исполненіи обязанностей службы, по возвращеніи въ мѣста востояннаго своего расположенія. Такимъ образомъ войска, исполненныя чувствованій неизреченной благодарности къ милостямъ Государя Императора, удостоены были навсегда незабвеннаго для нихъ прощанія Монарха.

Въ семь часовъ вечера, Его Императорское Величество посѣтилъ обитель Спасскаго Монастыря.

3-го Сентября въ восемь часовъ утра, Государь Императоръ присутствовалъ при выстулѣнн изъ Бородинскаго лагера Гренадерскихъ сводныхъ и запанныхъ батальоновъ, также въ Москву слѣдующихъ.

Въ девять часовъ Его Величество изволилъ быть въ приходской Бородинской церкви у обѣдни, и потомъ, въ сопровожденіи Его Высочества Наслѣдника Цесаревича, изволилъ отправиться во Временный Можайскій Военный Госпиталь. Найдя въ семъ госпиталѣ превосходное устройство, прамѣрный во всемъ порядокъ, чистоту и отличное содержаніе больныхъ, Государь Императоръ изволилъ объявить за то Высочайшее благоволеніе Военному Министру и всѣмъ лицамъ, въ устройствѣ госпиталя участвовавшимъ.

Въ одинадцать часовъ Государь Императоръ изволилъ отправиться въ Москву, куда и прибылъ, въ четыре часа по полудни, въ вожделѣнномъ здравіи.

5-го числа Сентября, въ 4 часа по полудни, Его Императорское Величество изволилъ прибыть въ Москву, встрѣченный радостными восклицаніями множества жителей. Благочестивѣйшій Государь, соутствующимъ Цесаревичемъ Наслѣдникомъ, прямо проѣхалъ къ часовни Чудотворной Иверской Иконы Богоматери, а оттуда въ Малый Кремлевскій Дворецъ, вокругъ коего увеличивались толпы народа, не расходившіяся до поздней ночи. 4-го числа, съ самаго утра, Кремль наполнился народомъ; колоколы торжественно благовѣстили шествіе Помазанника Божія во Храмъ, а въ 11-ть часовъ, Его Императорское Величество послѣдуемый Цесаревичемъ Наслѣдникомъ Александромъ Николаевичемъ, Великимъ Княземъ Михаиломъ Павловичемъ, Герцогомъ Лейтвигенскимъ, Австрійскимъ Эрцгерцогомъ, Принцами Прускимъ, Нидерландскимъ и Евгениемъ Виртембергскимъ, Генералъ-Фельдмаршаломъ Княземъ Варшавскимъ Графомъ Паскевичемъ-Эриванскимъ и огромною сватою Генералитета, встрѣченъ былъ на паперти Успенскаго Собора Пресвященнымъ Митрополитомъ Московскимъ Филаретомъ, тремя Епископами и прочими высшимъ духовенствомъ съ Животворящимъ крестомъ и Святою водою. Въ соборѣ находились Сенаторы и все здѣшніе чины Двора. Слѣдующая рѣчь, произнесенная при вхождѣ Митрополитомъ, ясно высказала Царю чувства вѣроподданности:

Благочестивѣйшій Государь!

„Съ благоговѣніемъ слышалъ Твой древлепрестольный градъ, какъ Ты, воздая честь подвигамъ рода мѣувшаго, въ то же время поучалъ подвигамъ родъ настоящій и грядущій, какъ освѣщала славу благочестіемъ, какъ чуждую нѣги жизнь воинскаго стана улаждала для воиновъ Твоимъ призывомъ.

„Наковень, и видѣть Тебя Твой древлепрестольный градъ, и радостными взорами особенно ищеть теперь увидѣть во взорахъ Твоихъ отсвѣтъ радости, озарившей недавно Твой благополученный Домъ.

„Твой Первенецъ возматился въ Твои объятія, пламя сердца и чуждыхъ народовъ доблестями, которыя наслѣдовалъ отъ Тебя рожденіемъ и которыя Ты образовалъ въ Немъ воспитаніемъ.

„Любовь къ отечеству Твоей первой Дщери, при Твоемъ Родительскомъ попеченіи, навсегда упрочила Ея для Россіи, содѣлавъ и Супруга Ея сыномъ Россіи.

„Види въ сіе Царственное святилище соединить Твою благодарную молитву съ нашею, и новылъ благодаренія неба да орошаютъ выну Твою благодарное предъ Богомъ сердце.”

Государь Императоръ, приложась къ святымъ Иконамъ храма и мощамъ Святителей, изволилъ шествовать въ Грановитую Палату, въ Верхоспаскій Соборъ, въ Теремный Дворецъ и въ Церковь Рождства Богородицы.

Въ 12-ть часовъ, Его Императорское Величество

особнаго Найвысшего назначенія, выгусыли до Москвы.

О godzinie 11-tej, Cesarz Jego Mość raczył objeżdżać obozy połączonej dywizyi 2-go Korpusu Piechoty, 2 i 6 go Korpusow Piechoty. Najjaśniejszy Pan zatrzymywał się przy każdej dywizyi: osobiście dziękował wojskom za stan odznaczający się, w jakim się stawili na przegląd Najwyższy pod Borodinem, i o Ojcowską troskliwość, napominał ich do ścisłego i surowego wypełnienia obowiązku służby za powrotem do miejsc stałych leż swoich. Tym sposobem, wojska przepelnione uczuć niewypowiedzianej wdzięczności za łaski Cesarza Pana, stali się godnymi na zawsze pamiętnego dla nich pożegnania MONARCHY.

O godzinie 7-ej wieczorem, Jego Cesarska Mość odwiedził Klasztor Spasa.

3 Września, o godzinie 8-ej zrana, Cesarz Jego Mość był obecny przy wyruszeniu z obozu Boroński batalionu połączonych i zapanych Grenadyerów, idących także do Moskwy.

O godzinie 9, Najjaśniejszy Cesarz raczył być w parochialnej Cerkwi Borońskiej na mszy, a potem, towarzyszony od Jego Wysokości Następcy Cesarzawicy, raczył udać się do tymczasowego Możajskiego Szpitala Wojskowego. Znalazłszy w tym Szpitalu przebywające urządzenie, wzorowy we wszystkiem porządek, czystość i odznaczające się utrzymanie chorych, Cesarz Jego Mość raczył oświadczyć za to Najwyższe zadowolnienie Ministrowi Wojskowemu, i wszystkim osobom, które do urządzenia Szpitala należały.

O godzinie 11-tej zrana, Cesarz Jego Mość, raczył wyjechać do Moskwy, dokąd też przybył o godzinie 4-tej z południa w pożądanem zdrowiu.

D. 3-go Września, o godzinie 4-ej zpołudnia, Jego Cesarska Mość raczył przybyć do Moskwy, spotkany radośnemi okrzykami mnóstwa mieszkańców. Prawowierny MONARCHA, towarzyszony w podróży od Cesarzawicy Następcy, przejechał prosto do Kaplicy Cudownego Obrazu Boga-Rodziciu Iwerskiej, a ztamtąd do małego Kremlńskiego pałacu, na około którego się powiększały gromadzące się kupy ludu, które się do późnej nocy nie rozchodziły. D. 4-go od samego rana, Kreml napełniony był od ludu; dzwony uroczystie zwiastowały iście Pomazańca Bożkiego do Świątyni, a o godzinie 11-ej, Najjaśniejszy PAN, mając za sobą idących Cesarzawicę Następcę ALEXANDRA NIKOLAJEWICZA, WIELKIEGO XIĄŻĘCIA MICHAŁA PAWEŁOWICZA, XIĄŻĘCIA LEUCHTENBERGSKIEGO, Arcy-Xięcia Austriackiego, XIążąt Pruskiego, Niderlandzkiego i Eugeniusza Wirtembergskiego, Jenerała Marszałka-Połnego XIążęcia Warszawskiego Hrabę Paskiewiczza Eriwajńskiego, i ogromny Orszak Jenerałów, spotkany był w przedsiönku Soboru Wniebowzięcia przez Przewielebnego Metropolitę Moskiewskiego Filareta, trzech Biskupów i dalsze wyższe Duchowieństwo, z Krzyżem Świętym i Święconą wodą. W Soborze znajdowali się Senatorowie i wszyscy tutejsi urzędnicy Dworu. Mowa następująca, miana przy wejściu przez Metropolitę, jasnie okazała MONARSZE uczucia wiernych poddanych:

Najprawowierniejszy PANIE!

„Z pobożnością słuchał Twój starodawnej stolicy gród, jakęś Ty, oddając część dziełom przeminionego pokolenia, w jednymże czasie uczyłś dzieł wielkich pokolenie teraźniejsze i przyszłe, jak poświęcałś sławę wiarą prawą, jak nieznaną miękkości żywot żołnierskiego obozu słodziłś wojownikom, Swoim przykładem.

„Nakoniec, ogląda Cię, Twój gród starożytniej stolicy, i radośnemi uczuciami szczególnież też szuka ujrzeć w oczach Twoich odbicie się jasnej radości, która nie dawno oświeciła Dom Twój błogosławiony.

„Twój Pierworodny powrócił w Twoje objęcia, uderzywszy serca obcych narodów cnotami, które wziął w dziedzictwie po Tobie przez urodzenie, a które Ty kształciłś w Nim przez wychowanie.

„Miłość ku Ojczyźnie Twąj pierwszej Córy, przy Twojem Rodzicielskiem staraniu, nazawsze ją usadowiła dla Rossyi, uczyniwszy i Małżonka Jej synem Rossyi.

„Wnijdź do tej Królewskiej Świątyni, połączysz Twą dziękczynną modlitwę z naszą, a nowe błogosławieństwa nieba, niech zlewają nieustannie Twą wdzięczną przed Bogiem serce.”

Cesarz Jego Mość, oddawszy część Obrazom Świętych cerkwi i relikwiom Biskupów, raczył iść do Izby Wielobocznej, do Soboru Wierchospaskiego, do pałacu Belwederu, i do cerkwi Narodzenia Panny Maryi.

O godzinie 12-tej, Jego Cesarska Mość raczył

изволилъ быть у развода отъ 3-го Учебнаго Карабинернаго полка.

Обиженный столь Его Величество имѣть изволилъ у Московскаго Военнаго Генералъ-Губернатора Князя Голицына.

Высочайшій Рескриптъ,
Господину Дежурному Генералу Главнаго Штаба ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА,
Генералъ-Адъютанту Графу Клейнмихелю.

Господинъ Генералъ-Адъютантъ Графъ Клейнмихель! Поручивъ непосредственному надзору вашему устройство лагеря и помѣщенія для сбора войскъ при Бородинѣ, Я былъ увѣренъ, что вы и въ этомъ случаѣ явите то отличное усердіе и ту примѣрную заботливость, съ коими вы всегда исполняли многократныя важныя порученія. Мною на васъ возлагалась. Вы оправдали Мои ожиданія: вашими неуслыпными трудами, бдительнымъ, неослабнымъ наблюдениемъ, всѣ устройства при Бородинѣ произведены въ превосходномъ порядкѣ, и исполнѣе удовлетворили Моимъ видамъ и намѣреніямъ. Съ особеннымъ удовольствіемъ изъясляю вамъ искреннюю и совершенную Мою признательность за этотъ новый опытъ примѣрно-полезнаго и ревнистаго служенія вашего, пребывавша къ вамъ навсегда благосклонный.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ лагерѣ при селѣ Бородинѣ.
30 Августа 1839 года.

Высочайшій Рескриптъ,
Господину Военному Министру, Генералъ-Адъютанту Графу Чернышеву.

Графъ Александръ Ивановичъ! Распустивъ вынѣ войска, въ числѣ ста-двадцати тысячъ собранныхъ при Бородинѣ, по случаю торжественнаго открытія памятника, воздвигнутаго въ воспоминаніе славныхъ подвиговъ Россійскаго воинства въ незабвенную Отечественную Войну 1812 года, — Я не могъ не обратить вниманія на ту истинно-примѣрную исправность, съ кою произведено, по всѣмъ частямъ, вѣренное главному попеченію вашему снабженіе и довольствіе войскъ, въ первый разъ, въ столь многочисленномъ объемѣ, на смотръ Мнѣ представленныя. Отдавая полную справедливость вашимъ трудами, всегда полезнымъ и благоу Отечественнаго посвѣщеніемъ, вашему пламенному рвенію и усердію, неуслыпной, никогда неослабной дѣятельности во всѣхъ обширныхъ, важныхъ занятіяхъ вашихъ, Я при семъ случаѣ съ истиннымъ душевнымъ удовольствіемъ возобновляю вамъ Мою живѣйшую признательность и благодарность за всѣгдашнее, столь отличнаго-достойное служеніе ваше Престолу и Отечеству. Пребываю навсегда вамъ неизмѣнно благосклонный.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ лагерѣ при селѣ Бородинѣ.
3 Сентября 1839 года.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція

Парижъ, 9-го Сентября.

Король, Королева, Принцессы Адельида и Клементина, также Принцъ Монпансьерскій, возвратились вчера въ Сенъ-Клу въ вѣздѣливомъ здравіи. Герцогъ Немурскій, пребывавшій туда того же числа въ погонѣ, принималъ Ихъ Величества.

— Банкиръ Испанскаго Правительства въ Парижѣ, выѣхавъ въ Лондонъ въ прошедшую Субботу, для переговоровъ о новомъ займѣ для Испаніи. Двазначительные капиталисты согласились дать займы 100 мил. реаловъ. Кроме другихъ ручательствъ, они требуютъ, чтобы Испанское Правительство обязалось платить проценты съ этой суммы, начиная съ наступающаго Ноября. Испанскій Посланникъ въ Парижѣ, старается склонить Тюльерійскій кабинетъ къ поручительству за сію ссуду. При Сенъ-Джемскомъ дворѣ также о томъ стараются.

— Изъ Алжира пишутъ отъ 31 Августа, о распространившихся тамъ слухахъ, что Герцогъ Орлеанскій для того прѣидетъ въ Алжиръ, чтобы участвовать въ экспедиціи на Гамбу. Но поездка Герцога имѣетъ совсѣмъ иную цѣль. Обладаніе Алжиромъ теперь весьма важно для Правительства. Поселеніе войскъ чрезвычайно растянута и теперь устроено только на время. И такъ справедливо, чтобы Герцогъ, который никогда не будетъ царствовать во Франціи, собственными глазами видѣлъ положеніе колоній и лично удостовѣрится въ ихъ важности. Французскія колоніи въ Африкѣ стоили многихъ потер-

быдъ на парадѣ зміаны стражи 3-го възороваго рѣску Карабиніерѣвъ.

Назавніеизъ PAN рассылъ мѣдѣ обіадъ у Москiewskiego Wojennego Jenerat-Gubernatora Xięcia Goлицына.

Назвышзъ Рескryptъ,
Panu Deżurnemu Jeneratowi Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Jenerat-Adjutantowi Hrabu Kleinmichelowi.

Panie Jenerat-Adjutancie Hrabio Kleinmichel! Poruczywszy bezpośredniemu nadzorowi waszemu urządzenie obozu i pomieszczenia dla wojsk agromadzonych pod Borodino, byłem przekonany, że wy i w tém zdarzeniu okażecie tę odznaczającą się gorliwość i tę wzorową staranność, a jakimi zawsze spełnialiście wielokrotnie ważne poruczenia, ode Mnie na was wkładane. Usprawiedliwiliście Moje oczekiwania: przez wasze niespracowane trudy, czujnem, nieustannem postrzeganiem, wszystkie urządzenia pod Borodinem wykonane zostały w przewybornym porządku, i zupełnie sadosyc uczyniły Moim widokom i zamiarom. Ze szczególniejszem zadowoleniem oświadcam wam szczerze i zupełnie Moje usnanie, że ten nowy dowód wasorowo-pożytecznej i gorliwej służby waszej, zostając ku wam nazawsze przyschylnym.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

W obozie pod wsią Borodinem.
30-go Sierpnia 1839.

Назвышзъ Рескryptъ,
Panu Ministrowi Wojny Jenerat-Adjutantowi Hrabu Czerniszewu.

Hrabio Alexandre Iwanowiczu! Rozpuściwszy ten ras wojska, w liczbie sta dwudziestu tysięcy zgromadzone pod Borodino, z okoliczności uroczystego odkrycia pomnika, wniezione go ku pamięci sławnych dzieł Rycerstwa Rosyjskiego, w wiekopomnej wojnie za Ojczyznę 1812-go roku, — nie mogłem nie zwrócić uwagi na tę prawdziwie wzorową sprawność, a jaką wykonywano, we wszystkich oddziałach, powierzone głównej pieczy waszej opatrzenie i żywność wojska, pierwszy raz, w takiej liczbie, na przegląd Mi przedstawionych. Oddając zupełną sprawiedliwość waszym trudom, zawsze pożytkowi i dobru Ojczyzny poświęconym, waszej pałającej gorliwości i serdeczności niezmordowanej, nigdy niezminiejszonej czynności we wszystkich rozległych, ważnych zatrudnieniach waszych, i przy tém zdarzeniu z prawdziwem zadowoleniem duszy ponawiam wam Moje najwyższe uznanie i wdzięczność za nieustanną, z tak em odznaczeniem się godną służbę waszą Tronowi i Ojczyźnie. Zostając ku wam niezmiennie przyschylnym.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

NIKOŁAJ.

W obozie pod wsią Borodinem.
3 Września 1839 r.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Франція

Парижъ, d. 9 Września.

Król, Królowa, Xiężniczki: Adelaída i Klementyna; tudzież Xięże Montpensier, wrócili wczora do zamku St. Cloud wzdrowiu požadanem. Przyjmowali ich Xięże Némours, który w tym samym dniu opołudniu ujechał.

— Bankier Hiszpańskiego Rządu w Paryżu, wyjechał do Londynu wczoraj soboty, w celu kierowania tamże układami nowej pożyczki dla rządu Madryckiego. Dwóch wielkich kapitalistów okazało się skłonny mi do zawarcia pożyczki 100 milionów realów; prócz innych rękami, idając także, aby Rząd Madrycki zobowiązał się opłacać procenta od długu czynnego, zaczawszy od następnego Listopada. Poseł Hiszpański w Paryżu robi kroki w celu skłonienia gabinetu Tuileryjskiego do zaręczenia za pożyczkę. Takież same usiłowania robią i u gabinetu St. James.

— Piszą z Algieru pod dnem 31 Sierpnia, że tamże powszechnie głoszą, iż Xięże Orleans dla tego przybywa do Algieru, aby sam miał udział w wyprawie na Hamzq. Atoli ośl podróży Xięcia jest innej natury. Algier w tej chwili nader jest ważnym dla Rządu. Osadzenie wojskiem nadto jest rozpraszczonem, wszędzie atoli te siedziby są tylko tymczasowe. Zatem sprawiedliwą jest rzeczą, aby Xięże, mający kiedyś panować we Francyi, własnymi oczyma przekonaf się o położeniu i ważności osad. Nasze Afrykańskie posiadłości wymagały po nas samych ofiar; ale te przyniosą nam z lichwą korzyści. Jeśli bowiem zachowany będzie plan,

ułożony przez Marszałka Volée, Algierya w przeciągu lat dziesięciu zaludniona będzie w przestrzeni wyrownującej kilku departamentom.

Вчера Гг. Гизо и Перелья, были въ Севъ-Клу на ауденціи у Короля, продолжавшейся полтора часа.
— Народонаселеніе города Парижа умножилось съ 1855 года 140,000 душами.

Во всѣхъ журналахъ, кромѣ официальныхъ, пишутъ сегодня, что Адмиралъ Руссенъ отозванъ изъ Константинополя, гдѣ онъ былъ посланникомъ, а на мѣсто его назначенъ Г-нъ Понтуа, бывшій посланникомъ въ Соединенныхъ Штатахъ. Многие редакторы журналовъ номѣстили догадки о причинахъ сего распоряженія, которое, какъ кажется, измѣнитъ настоящую политику на Востокъ. Премущественно приписываютъ это поспѣшному согласію Адмирала на ноту, поданную Морту, которая содѣлалась причиною запутанности дѣлъ. Ему слѣдовало ожидать разрѣшенія своего Правительства, чтобы приступить къ столь важной март. Онъ отозванъ по единогласному постановленію всѣхъ членовъ кабинета. Извѣстіе это произвело неблагоприятное вліяніе на Французскіе фонды.

— Вчера Король прибылъ въ Парижъ, чтобы председательствовать въ совѣтѣ Министровъ. Послѣ за-
сѣданія Е. В. принималъ докладъ Министра иност-
ранныхъ дѣлъ, а возвратившись въ Сенъ-Клу при-
нималъ въ аудіенціи посланниковъ: Австрійскаго,
Испанскаго, Белгійскаго и Папскаго нунція.

— Маршалъ Сульть нездоровъ, и по этой причине не выезжаетъ.

— Вчера, въ 11 часовъ вечера, всѣ посланники собрались у Австрійскаго посланника. Совѣщаніе продолжалось два часа.

— Морской Министръ получаетъ всякую недѣлю подробныя донесенія отъ морскихъ префектовъ объ успѣхъ работъ въ гаваняхъ. Можно съ достовѣрностію полагать, что въ концѣ будущаго мѣсяца, на Востокъ будутъ отправлены значительныя силы.

— Известно, что Наполеонъ, поспорясь однажды съ братомъ своимъ Луціаною, бросилъ на полъ свои часы, сказавъ, что онъ такъ переломить упрямство всякаго, какъ разломалъ часы. Герцогъ Басено поднималъ разбитые часы, отдалъ часовщику починать и тщательно берегъ часы эти въ память этого случая. Теперь какой-то Англичанинъ купилъ ихъ за 3,000 фр. (О.Г.Ц.П.)

Лондонъ, 10-го Сентября.

Королева все еще живетъ въ Виндзорѣ съ высокими особами, посѣтившими Е. В.

— Въ Бристоль и его окрестностях ощущено было въ прошлый Понедѣльникъ, въ часъ по полуночи, землетрясеніе, сопровождавшееся глухимъ подземнымъ гуломъ. Въ то же время въ Валлі, въ Ньюпортъ, Кардифоръ и другихъ мѣстахъ также было ощущено довольно сильное сотрясеніе земли.

Вдовствующая Королева Аделаида посетила вчера въ Вимдзоръ Королеву Викторю, Короля и Королеву Бельгійскихъ.

— Землетрясение продолжалось до Монмутскаго Графства, гдѣ удары были весьма сильны. (О. Г. Ц. П.)

Мадридъ, 2-го Сентября.

Сегодня, по случаю открытія засѣданій Кортесовъ, улицы, чрезъ которыя должна была протѣзжать Королева, наполнены были толпами народа, а на балконахъ собрались дамы въ великолѣпныхъ нарядахъ. Въ полдень, отъ дворцовой площади до площади Маріи, разставлены были въ одну шеренгу полки Королевы Гравителлины, а по другой сторонѣ стояла національная гвардія. Въ 2 часа по полудни, 21 выстрѣлъ изъ орудій и колокольный звонъ возвестили о выѣздѣ Королевской фамиліи изъ дворца, а по прибытіи оной къ зданію собранія Кортесовъ, снова раздались 21 выстрѣлъ. При вхождѣ встрѣтили Королеву: Министры внутреннихъ дѣлъ и депутація штатовъ состоящая изъ 12 сенаторовъ и 25 депутатовъ. Королева возсѣла на тронъ, взяла поднесенную Е. В. Министромъ внутреннихъ дѣлъ рѣчь, и прочла оную твердымъ голосомъ. Рѣчь сія начиналась слѣдующимъ: Господа, сенаторы и депутаты! Съ истиннымъ удовольствіемъ прибываю къ Вамъ съ дочерью моею, Изабеллою II ю, въ коей Испанцы видятъ залогъ своего будущаго счастія. Я твердо увѣрена, что правота ваша и усилія защищать престолъ отъ враговъ всѣхъ состояній. Съ радостію могу васъ увѣ-

Wczora mieli posuchanie u Króla w S. Cloud,
PP. Guizot i Persil, które przeszło półtorej godziny
trwało.

— Ludność miasta Paryża pomnożyła się od 1835 roku o 140,000 dusz.

Wszystkie pisma czasowe, wyjawszы dzienniki rządowe, donoszą dzisiaj, że Admirals Roussin odwota-ny został z posady Poselskiej w Stambule, i że jego miejsce oddane zostało P. Pontois, byłemu Nadzwyczaj- nemu Posłowi przy Zjednoczonych-Stanach. O powo- dzie tego kroku, który, jak się zdaje, zmieni dotychcza- sową politykę na Wschodzie, rozmaite dzienniki róż- ne tworzą domysły. Mniemanie to jednak bierne gó- rą nad innemi, że powodem do odwotania Admirała jest jego szybkie przychylenie się do noty tęcznej, podanej Porois, która się stała źródłem naszych zawi- kłań. Powinien był bowiem czekać na oświadczenie swego Rządu, nim przystąpił do tak stanowczego kro- ku. Odwołanie Posta nastąpiło za jednomyślną zgodą członków gabinetu. Wiadomość ta wptynęła na gieł- dzie nader niekorzystnie na papiery Francuskie.

— Wozora jeździł Król do Paryża, w celu przewo-
dniczenia radzie Ministrów. Po odbytej radzie prze-
jechał z Ministrem spraw zagranicznych, następnie wró-
cił do St. Cloud, gdzie dawał posłuchanie Posłom Au-
stryackiemu, Hiszpańskiemu i Belgijskiemu, tudzież Nun-
cyuszowi Papieżkiemu.

— Marszałek Soult, dla lekkiej słabości nie wychodzi ze swoich pokojów.

— Wczoraj o godz. 11-ej wieczorem, wszyscy Posłowie zagraniczni zgromadzili się u Austriackiego Posta. Narady trwały dwie godziny.

— Minister morski odbiera co tydzień od prefektów morskich obszerny raport o postępie prac w naszych portach. Z pewnością twierdzić można, że przed końcem przyszłego miesiąca znaczne siły wojenne przestane będą na Wschód.

— Wiadomo, że rano jednego Napoleon, w skutku sporu z bratem Lucyanem, cisnął swój zegarek o ziemię, mówiąc, że tak każdy upor przełamie, jak gruchoce zegarek. Porozrzucone tego zegarka szczątki zgromadził wówczas Xiążę Bassano, dał je złożyć zegarmistrzowi, i jako pamiątkę troskliwie przechowywał. Teraz kupił go pewny Anglik za 3,000 fr. (G.R.K.P.)

Londyn, dnia 10 Września.

Królowa ciągle bawi w Windsor, ze swemi dostojnymi gośćmi.

— W Bristol i przyległej okolicy, dało się usnąć w zeszły Poniedziałek, o 1-ej w nocy, trzęsienie ziemi dosyć mocne. Trzęsły się łóżka, drzwi się otwierały, przylet dał się słyszeć mocny huk podziemny. Takież samo wstrząśnienie ziemi, dało się usnąć w Wal-lii, w Newport, Cardiff i innych miejscach.

Owdowała Królowa Adelaida odwiedzała wczora w Windsor Królową panną, tudzież Króla i Królową Belgijskich.

— Trzęsienie ziemi rozciągnęło się aż do Hrabstwa Monmouth, gdzie mocnych jego doświadczono skutków. (G.R.A.P.)

Madryt, 3 Września.

Dzisiaj, jako w dniu przeznaczonym na otwarcie posiedzeń Kortezów, ulice, przez które Królowa przejeżdżać miała, napełnione były mnogimi tłumami, a w oknach i na balkonach płeć piękna, strojami przybrana, zajęła wszystkie miejsca. O południu od placu pałacowego aż do placu P. Maryi rozstawiony był jednym rzędem półt Królowej Rejentki, pod drugiej zaś stronię zajęła miejsce gwardya narodowa. O drugiej z południa, 21 wystrzałów działowych i odgłos wszystkich dżwonów, zwiastowały wyjazd Królewskiej rodziny z pałacu. Za przybyciem tego świetnego orszaku do pałacu Kortezów, powtórnie zabrzmiąły 21 razy działa. Minister Spraw Wewnętrznych i Deputacya Stanów, złożona z 12 Senatorów i 24 Deputowanych, przyjmowali Królową u samego wejścia. Następnie Monarchini, zasiadłszy na tronie, odebrała z rąk Ministra Spraw Wewnętrznych podaną sobie mowę tronową, którą głosem pewnym przeczytała. Mowa zaczynała się jak następuje: „Mości Panowie Senatorowie i Deputowani! Z żywym zadowoleniem udaję się pośród was z moją Dostojną Córką, Izabellą II-gą, zakładniczką szczerą

домить, что отношенія наши съ четырьмя державами заключающимися между собою союзъ, весьма удовлетворительный. Августейшіе мои союзники, представляють мнѣ новыя доказательства живаго участія, принимаемаго ими въ правое дѣло, которое мы защищаемъ. Могущественные и вѣрные союзники наши, Франція и Англія, соединенными силами подавши намъ помощь при берегахъ обоихъ морей, приобрѣтають новыя права на признательность націй. Другія державы, признавши уже неоспоримыя права любезной моей дочери, не престають давать мнѣ доказательства своей неизмѣнной привязанности, которые еще не признали права ея, безъ недоброжелательства видать успѣхи наши въ борьбѣ. Я имѣю причины думать, что когда означенныя правительства получатъ точнѣйшія свѣдѣнія о правотѣ нашего дѣла и о несомнѣнныхъ правахъ вселюбезнѣйшей моей дочери, то и они признають права сїи, и я полагаю, что близко уже время, когда мы увидимъ триумфъ справедливости и разума. Съ радостію возвышаю вамъ возстановленіе прежнихъ отношеній съ Швейцарскимъ союзомъ, куда я отправила дипломатическаго агента съ вѣрительными грамотами. Политическія и торговыя наши отношенія съ Америкой, чѣстъ отъ часу распространяются. Въ Мексиканской республикѣ, дипломатическій агентъ есть представителемъ Августейшей моей дочери. Съ другими Государствами этой части свѣта, гарантіи коихъ доступны для Испанскаго флага, вступили мы уже въ переговоры. Я надѣюсь, что переговоры сїи успѣшно будутъ приведены къ окончанію, безъ нарушенія народнаго достоинства и выгоды Испаніи. По случаю окончанія срока трактата нашего съ Турціею, я перучила посланнику августейшей моей дочери при Османской Портѣ, заключать новый, не теряя изъ виду народное достоинство и выгоды государства. Подобныя тому причины побудили меня отозвать нашихъ агентовъ, коимъ дозволено было находиться въ Генуѣ и Нисѣ; но при всемъ томъ надѣюсь, что обстоятельство это послужитъ въ пользу торговли нашей и къ чести Государства. Внутри Государства общественный порядокъ постоянно былъ сохраненъ, и хотя въ одномъ изъ главныхъ городовъ былъ прерванъ, власть законовъ не замедлила возстановить оный. По причинамъ, которыя находятся въ связи съ настоящимъ положеніемъ Государства, въ некоторыхъ изъ провинцій учреждено особое правленіе, но съ измѣненіемъ обстоятельствъ, въ нѣкоторыхъ изъ означенныхъ провинцій возстановленъ прежній порядокъ внутренняго управленія, и я съ удовольствіемъ могу сказать, что провинціи сїи вознаградили полученія мои доказательствами приверженности и усердія. Народная милиція, стража общественного порядка, при каждомъ представившемся случаю, исполняя обязанности своей службы, переносила также и чрезвычайныя труды военные. Сражалась столь же мужественно какъ и войска наши, приобрѣла равныя съ ними права на народную признательность. Правительство, озабоченное войною, не могло по желанію своему споспѣшествовать торговлѣ, земледѣлію и промышленности, но оно не только сохранило пути сообщенія, но и умножило ихъ, продолжая устройство начатыхъ дорогъ и покровительствуя новымъ въ семъ родѣ предпріятіямъ. Успѣхи народнаго образованія, этой опоры нравственности и просвѣщенія, возрастають по мѣрѣ возможности при настоящимъ затруднительномъ положеніи края. Въ провинціяхъ учреждено нѣсколько элементарныхъ училищъ, а въ Мадридѣ основано нормальное училище, которое подаетъ самыя лестныя надежды. Военныя дѣйствія идутъ еще успѣшнѣе. непріятель, неимѣющий никакого единства, укрывающійся въ предѣлахъ образованныхъ самою природою убійщъ, лишился большей части своихъ владѣній, откуда получалъ значительные запасы и людей годныхъ къ военной службѣ. Войска получили подкрѣпленіе рядовыми, лошадьми и военными снарядами, и я съ удовольствіемъ могу вамъ увѣрить, что выправка и дисциплина войскъ доставляетъ онымъ частыя победы. Северный корпусъ началъ экспедицію сего года славными подвигами подъ Ромалесомъ, Гвардамино, Ордунио и Амуріо; послѣ чего послѣдовали немалые искусныя стратегическія движенія въ Наваррѣ и вторженіе побѣдителей въ среднюю непріятельскихъ владѣній, по взятіи укрѣпленныхъ позицій подъ Виллареалемъ, Уркиолою и Аретомъ. Теперь войска продолжаютъ военныя дѣйствія съ надеждою на новыя победы. Центральныи корпусъ, побѣдами подъ Люденю и Талесомъ, смирилъ строптивость жестокаго вожда. Военныя дѣйствія въ Каталоніи, по поводу особыхъ обстоятельствъ, идутъ не такъ успѣшно, но есть надежда, что дисциплина и постоянное мужество находящихся тамъ войскъ, увѣчат-

сїа wszystkich Hiszpanów. Mam najmocniejszą ufność, że wasza prawota i wasze usilowania, obronia jej tron od nieprzyjaciół wszystkich stanów. Z radością wiadomię was mogę, że stosunki nasze z przyjaciółmi mocarstwami, które zawarły przymierze powołane, znajdując się w położeniu nader zaspakajającym. Moi dostojni Sprzymierzeńcy, dają mi nowe dowody swego najwyższego udziału w najsprawiedliwszej sprawie, której bronimy. Potężni i wierni nasi Sprzymierzeńcy, Francya i Anglia, łącząc się do wspólnej pomocy przy wybrzeżu mórz obu, nabywają praw nowych i zasłużonych do wdzięczności narodu. Tę mocarstwa, które już niezaprzeczone prawa mojej dostojnej córki uznają, nie przestają dawać mi wyraźnych dowodów swej niezmiennej przyjaźni; te zaś, które jeszcze wstrzymywały się z jej uznaniem, bez nieprzyjaźni przyglądają się dalszemu postępowi walk naszych. Mam powody do sążdenia, że jak pomienione rządy lepiej objaśnione będą o prawności naszej sprawy i niewątpliwych prawach mojej dostojnej córki, wyrażną także to uznanie, a chwilę tę pomyślną uważam za nader zbliżoną, w której ujrzymy zupełny tryumf sprawiedliwości i rozumu. Z radością oznajmiam wam o przywróceniu dawnych stosunków ze Związkiem - Szwajcarskim, przy którym uwierzytelniłem agenta dyplomatycznego. Nasze stosunki, polityczne i handlowe z państwami Amerykańskimi coraz się więcej rozwijają. Agent dyplomatyczny reprezentuje moją dostojną córkę, przy rządzie rządy republiki Meksykańskiej. Z innemi państwami owej części ziemi, które otworzyły swe porty banderze Hiszpańskiej, układy już są związane. Poohlebiam sobie, że układy te, bez obrazy godności i interesów Hiszpanii, niebawem doprowadzą obie strony do zaspakajających wypadków. Z powodu, że nasza umowa handlowa z Turcyą już upłynęła, poleciłem posłannikom mojej dostojnej córki przy Wysokiej Porcie, odnowić ją sposobem najdogodniejszym i najprzychylniejszym dla naszych interesów narodowych. Podobne, względy spowodowały mnie odwołać naszych agentów, którym dozwolano mieszkac w Genui i Nicy. Nie mniejszą jednak mam nadzieję, że ta okoliczność postuży na korzyść naszego handlu i honoru kraju. Wewnątrz kraju porządek publiczny ciągle się utrzymywał, a jeśli na chwilę był przerwany w stolicy jednej prowincyi, natychmiast przywrócić go niebawem. Z powodów, że stanem kraju związek mających, niektóre prowincye poddane zostały zarządowi wyjątkowemu. Za zmianą okoliczności, już w niektórych z nich przywrócono zwyczajny tryb spraw publicznych, i z zadowoleniem wyznaczyć mogę, że z moją pieczołowitością odpowiadały one dowodami gorliwości i prawoty. Milicya narodowa, ta strażniczka, publicznego porządku, łączyla przy każdej sposobności, z ważną swoją służbą, nadzwyczajne znoje wojenne. Walcząc co do odwagi o pierwszeństwo z naszym wojskiem, równie z niem pozyskała prawa do wdzięczności ludu. Rząd, tamowany spustoszeniami wojennymi, nie mógł tak, jak pragnął, wspierać rolnictwo, przemysł i handel. Jednak nie tylko utrzymał związki, ale też i pomnożył, budując gorliwie wszystkie gościnie i wspierając nowe w tym rodzaju przedsiębierstwa. Oświecenie publiczne, ta podstawa moralności i cywilizacyi, ciągle o tyle postępuje, o ile mu dozwala prędkie położenie kraju. Ustanowiono w prowincyach pewną liczbę szkół elementarnych, a w Madrycie szkołę normalną, które najpożądanejsze wróżą nadzieje. Sprawy wojenne lepiej idą: nieprzyjaciele między sobą niejedni, ograniczeni w swoich materialnych kryjówkach, stracili część wielką dawno posiadanego kraju, z którego mnogie zasoby i zdatnych do oręża ludzi otrzymywali. Wojska wzmożnione zostały nowymi szeregowymi, koniami i wojennymi zapasami; z zadowoleniem zapewnić was mogę, że postawa i karność wojska ciągle mu zapewnia zwycięztwo. Wojsko potoczne zaczęło tegoroczną wyprawę od świetnych działań przy Ramales, Guardamino, Orduña i Amurrio, po czym nastąpiły równie zręczne działania w Nawarrze i wkrócenie zwycięztwie do środkowej nieprzyjacielskiej krajiny, po zdobyciu mocnych stanowisk przy Villareal, Urquiola i Areta. Teraz odbywa dalsze obróty, z zwycięstwem, wróciłem nowe zwycięztwa. Środkowe wojsko poniżyło pychę okrutnego dowódcy, odniesionemi zwycięztwami przy Lucenie i Thales. Jeżeli wojna w Katalonii, z powodu szczególnych okoliczności nie tak śpiesznie postępuje, jest jednak nadzieja, że karność i wytrwałość użytego tam wojska, uwiecznione będą nowymi zwycięztwami. Oddziały huntuownicze, które najechały ościenne prowincye, nie osiągnawszy celu, zniszczone zostały. Dalej mówiła Królowa o budzacie na rok 1840 i prawach miejscowych, które Korteżom przełożone być mają.

ся новыми победами. Мителническіе отряды, сдѣлавшіе набѣгъ на сопредѣльные провинціи, истреблены не достигнувъ своей цѣли." За симъ Королева говорила о бюджетѣ на 1840 годъ и о законахъ, которые предполагается внести въ палату кортесовъ.

5-го Сентября.

Здѣсь получено сегодня официальное извѣстіе, что Генералы: Марето, Урбистода, Итуріага и Симонъ де ла Торре, сдались Герцогу Витторіи съ 18 баталіонами артиллеріи и ротою саперовъ. Депутаты, получивъ это радостное извѣстіе, сей часъ постановили дать пиршество. Повсюду господствуетъ радость; только партія *Exaltados* въ оной не участвуетъ, потому, что ясно видить, что желанія ея остались тщетны. Извѣстно, что эта сдача отнюдь не окончитъ войны, потому что Д. Карлосъ имѣетъ еще войска подъ начальствомъ Генераловъ: Кабреры, Форрадела, Эліо и Графа Эспенья. При Кабрерѣ находится три Епископа, которые предають проклятію вѣжъ, кто только говоритъ о мирѣ.

Нѣсколько дней тому отправлены два пароходы, одинъ съ 5,000,000 реаловъ для сѣвернаго корпуса, а другой, съ тремя милліонами для центральнаго. Эта вѣсемъ милліоновъ доставилъ Мадридскій банкъ.

5-го Сентября.

Сегодня совершенно благодарственное молебствіе въ церкви Св. Исыдора, по случаю полученія благодарственныхъ извѣстій изъ сѣверныхъ провинцій.

— Третьяго дня вечеромъ, по оканчиваніи обыкновеннаго засѣданія, депутаты приглашены были на чрезвычайное засѣданіе. Военный Министръ прочелъ депешу о заключеніи конвенціи между Генералами Эспартеро и Марето, тоже о сдачѣ Наваррскихъ, Бискайскихъ и Гвикускойскихъ баталіоновъ. Это извѣстіе принято съ живѣйшею радостью, а Г-нь Олозага предлагалъ, чтобы палата, окончивъ внутреннее свое устройство, издала постановленіе въ пользу тѣхъ, которые споспѣшествовали столь оцѣстливой развязкѣ дѣла. Это предложеніе принято нѣсколькимъ единогласно.

— По поводу возрастающихъ потребностей для сѣвернаго корпуса, казна истощилась. Герцогъ Витторіи, который дѣйствуетъ попеременно мечемъ и золотомъ, израсходовалъ значительныя суммы. Хотя посредствомъ денегъ сдѣланы большіе успѣхи, полагаютъ однакоже, что необходимо содержать въ сѣверныхъ провинціяхъ отъ 20 до 25 тысячъ чело-вѣкъ, откуда солдаты Д. Карлоса не привыкнутъ къ сельской жизни.

— Кабрера узнавъ о происшествіяхъ въ сѣверныхъ провинціяхъ, вознамѣрился защищаться до послѣдней капли крови. Онъ принялъ самыя дѣтельныя мѣры къ защитѣ. Говорятъ, что Генераль О'Доннелъ намѣревается напасть на позицію Кабреры на границѣ провинцій Куенсы, также осадить Хельву, Колладу и Альпуенте.

(изъ Испанскихъ границъ.)

Изъ Байонны пишутъ отъ 7 Сентября слѣдующее: Говорятъ, будто отъ 6 до 7 тысячъ Карлистовъ сдались Генералу Эспартеро; прочіе же, раздѣлившись на малые отряды, собрались въ извѣстныхъ мѣстахъ, въ которыхъ ожидаютъ ихъ свитскіе офицеры: Гибелладе, Итурица и Касторъ Андехага. — Донъ Карлосъ назначилъ главнокомандующимъ Донъ Себастьяна, а начальникомъ главнаго штаба графа Эгуя.

9-го Сентября.

Ивантъ Донъ Себастьянъ сдѣлалъ слѣдующую дислокацію войскамъ: самъ онъ стоитъ на линіи между Лекамберы и Толосою; Эгуя занимаетъ оба Германаса до самой Уламы, Эліо занимаетъ пространство отъ Зубири до Ланца, а Заріатегиу защищаетъ линію Эстелли. (О.Г.Ц.П.)

И т а л і я.

Туринъ, 4 Сентября.

Изъ Рима пишутъ, что въ Кіава снова умерщвлены 15-ть католическихъ миссіонеровъ, а въ числѣ ихъ два Епископа. — Ближайшихъ свѣдѣній о семъ убійствѣ еще не получено, но суда по прозваніямъ, можно полагать, что всѣ они Испанскаго происхожденія. (О.Г.Ц.П.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 21 Августа.

Въ прошедшую Субботу, Султанъ былъ въ Кіоскѣ Бебокъ. Вчера осматривалъ казармы въ Скутари, на ближней равнинѣ дѣлалъ ученіе коннымъ полкамъ, которые стоятъ тамъ лагеремъ. Не взирая на свою молодость, Султанъ изыскиваетъ средства къ прекращенію настоящаго бѣдственнаго положенія Турціи, и для сего имѣетъ ежедневно со-

3 Września.

Nadeszło tu dzisiaj urzędowe doniesienie o poddaniu się Xięciu Wiktoria Jenerałów: Maroto, Urbistonde, Ituriaga i Simon de la Torre z 18 batalionami, artylleryą i kompanią saperów. Deputowani, dowiedziawszy się o tej radoszej nowinie, uchwalili natychmiast biesiadę. Powszechna panuje radość; stronnictwo *Exaltados* tylko jej nie dzieli: widzi bowiem jasno, że władza, której pragnęli, już ich ominęła. Nie jest jednak rzeczą tajną, że z tém poddaniem się jeszcze się wojna nie skończyła: bo D. Karlos ma jeszcze wojska pod wodzą Jenerałów: Kabrery, Forcadell, Elio i Hr. Espana. Przy Kabrerze bawią trzej Biskupi, którzy na każdego rzucają klątwy, kto tylko mówi o pokoju.

— Przed kilką dniami wysłano dwóch gońców, jeden powieźć 5,000,000 realow dla wojska północnego, drugi zaś trzy dla środkowego. Te ośm milionow dostarczył bank Madrycki.

Dnia 5.

Dziś śpiewano *Te Deum* w kościele Św. Izydora, z powodu nadeszłych wiadomości pomyślnych, z prowincyj północnych.

— Zawczoraj wieczorem, po zakończeniu zwykłego posiedzenia, powołano deputowanych na posiedzenie nadzwyczajne. Minister wojny odczytał depesze o zawartej konwencji między Jenerałami Espartero i Maroto, tudzież o poddaniu się batalionów Nawaryjskich, Biskajskich i Guipuzkojskich. Wiadomość tę przyjęto z grzmiącą radością, a P. Olozaga wniosł, aby Izba, po wewnętrznem urządzeniu się, uchwaliła prawo na korzyść tych, co tak pomyślnie uskuteczнили wypadki. Wniosek P. Olozaga przyjęła Izba jednomyślnie.

— Zasoby pieniężne są wyczerpane, z powodu pomnażających się codziennie potrzeb wojska północnego. Xięże Wiktoria, który kolejno miecz lub złoto kładzie na szalę, wybrał znaczne summy. Pieniądze wydają zbawienne owoce; sądzą jednak, że zawsze będzie potrzeba trzymać w prowincjach północnych od 20 do 25 tysięcy ludzi, pokaż żołnierze Don Karlosa nie przywykną do życia wiejskiego.

— Kabrera, dowiedziawszy się o wypadkach w prowincjach północnych, postanowił bronić się do ostatniego i przedsięwziął najskuteczniejsze środki odporu. Jenerał O'Donnel ma natrzeć na stanowiska Kabrery przy granicach prowincyi Cuenca, tudzież obłedz Chelvę, Collado i Alpuente.

Od granic Hiszpańskich. Z Bajonny 7 Września.

Stychać, że tylko 6 do 7 tysięcy Karlistów poddało się Jenerałowi Espartero, inni zaś, podzieleni na małe oddziały mieli się zgromadzić w pewnych miejscach, gdzie na nich oficerowie sztabowi: Guibelalde, Ituriza i Castor Andechaga oczekują. D. Karlos mianował nowym wodzem Don Sebastjana, a szefem sztabu Jenerałnego Hr. Eguja.

9 Września.

Infant Don Sebastjan tak rozłożył wojska: sam stoi na linii między Lecumberry i Tolozą; Eguja zastępuje oba Hermanas, aż do Ulzamy; Elio zajmuje przestrzeń od Zubiri do Lanz, a Zariategui, broni linie Estelli. (G.R.K.P.)

W ł o c n y.

Turyn, 4 Września.

Według listow z Rzymu, w Chinach zamordowano znowu 15 katolickich Xięży, a między nimi dwóch Biskupów. Bliższe wiadomości o tych męczennikach za wiarę nie nadeszły: lecz ile z nazwisk sądzić można, są oni wszyscy pochodzenia Hiszpańskiego. (G.R.K.P.)

T u r c y a.

Stambul, 21-go Sierpnia.

W zeszłą sobotę, Sultan udał się do Kiosku Bebok. Wczoraj zwiedził koszarę w Skutari, i na bliskiej dolinie musztrował półki jazdy, stojące tam obozem. Monarcha, mimo wiek młody, zajmuje się środkami położenia tamy teraźniejszemu smutnemu stanowi Państwa. W tym celu miewa częste narady z Wielkim Węzyrem, który codziennie większe jego pozyskuje

вѣщанія съ верховнымъ Визиремъ; довѣріе къ нему замѣняе.
Султана съ каждымъ днемъ возрастаетъ.

26 го Августа.

18-го с. м. представители 5-ти Державъ, держали совѣтъ на Англійскомъ корветѣ, на коемъ выставленъ былъ флагъ Адмирала Стопфорда. Каждый изъ посланниковъ встрѣченъ былъ 21 выстрѣломъ изъ орудій. Конференція продолжалась два часа, въ продолженіе коей, занимались исключительно Турецко-Египетскими дѣлами, и совѣщались, какими образомъ понудить къ выдачѣ Турецкаго флота. Вечеромъ было снова совѣщаніе у Императорско-Россійскаго посланника въ Буюкдере.

— Порта подала новую ноту, въ коей проситъ интервенціи пяти великихъ Державъ. Иные полагаютъ, что Диванъ принялъ мѣру сію по собственному внушенію, другіе же думаютъ, что поводъ къ оной подало опасеніе, что державы сіи не примутъ въ уваженіе ноты, поданной посланниками оныхъ. Настоящею же причиною было, что Порта видитъ съ одной стороны дѣятельность и отважность Мегмеда-Али, съ другой же медленность дипломатіи, и проситъ помощи, въ которой никогда болѣе теперешняго не нуждалась. (О.Г.Ц.П.)

НОВѢЙШІЯ ИЗВѢСТІЯ

Парижъ, 16 Сентября.

Мониторъ заключаетъ въ себя сегодня слѣдующее официальное объявленіе: „Извѣстія изъ Константинополя и Александріи, сегодня поутру здѣсь полученныя, простираются до 26 ч. пр. мѣсяца: онѣ не сообщаютъ никакихъ новыхъ фактовъ и политическое состояніе совершенно было то же самое, какъ при отплытіи прежняго съ послѣднею почтою судна. Что же касается до извѣстія, о которомъ писали въ разныхъ журналахъ въ послѣднее время, а именно, что Посланники Россійскій и Пруссійскій объявили Портѣ, что Правительства ихъ не соглашаются съ другими Державами и впредь не будутъ имѣть участія въ совѣщаніяхъ, мы уполномочены объявить, что это извѣстіе выдуманно.“

— Извѣстіе о послѣдовавшемъ уже признаніи Техасской республики, въ силу дружественнаго и торговаго договора, объявлено преждевременнымъ, однимъ изъ здѣшнихъ журналовъ.

— Государственная Прусская газета, помѣстила подробное исчисленіе кораблей, составляющихъ Французской и Англійской флоты, стоящихъ у входа въ Дарданеллы: тамъ считается Англійскихъ линійныхъ кораблей 12, корветъ 5, бриговъ и гоелетъ 8, на нихъ орудій 1,222, парокорпусовъ принадлежащихъ къ этому флоту 9.—Французскихъ линійныхъ кораблей 9, фрегатовъ 2, корветтъ, бриговъ и гоелетъ 4, на нихъ пушекъ 984, и три парокорпуса; Французскій флотъ обладаетъ подкрѣпленіемъ изъ всѣхъ гаваней, такъ, чтобы во всемъ могъ сравниться съ Англійскимъ.

— Всегда имѣющіе вѣрную свѣдѣнія журналы *Revue de Paris* и *Revue des Deux mondes*, извѣщаютъ во вчерашнемъ номерѣ, что главною причиною отозванія Адмирала Руссена, было, неудовольствіе его противъ Мегмеда-Али и желаніе перемѣнить политическую систему, относительно дѣлъ Востока.

Телеграфическія извѣстія.

Берлинъ, 21 Сентября.

Кельнъ 20 Сентября. Газета *Commerce*, отъ 17 Сентября, заключаетъ въ себя слѣдующую телеграфическую депешу изъ Байонны, отъ 15 ч.: Генералъ 20-ой дивизіи войскъ, къ Военному Министру. Вчера 6 Алавскихъ баталіоновъ и 2 Наварскіе, весь Генеральный Штабъ Карлистовъ, Эліо и Негри, искали убѣжища въ нашей землѣ, гдѣ и были обезоружены. Вслѣдъ за тѣмъ Эспартеро прибылъ въ Урдасъ и вошелъ въ сообщеніе съ нашими войсками. Оружіе Карлистовъ ему было выдано, мы же доставляемъ хлѣбъ его войскамъ.

— Дальше та же газета *Commerce*, отъ 17 числа сообщаетъ: „Корреспонденція на которую совершенно можно полагаться, 16 ч. доставила извѣстіе въ По, что Графъ Эспанья сдѣлся и что Кабрера ведетъ переговоры въ томъ же намереніи.“ (A.P.S.Z.)

Дня 26 го.

Въ dniu 18 h. m. reprezentanci pięciu wielkich mocarstw odbywali narady, na pokładzie korwety Angielskiej, na której swą flagę wywiesił Admirał Stopford. Każdy z nich przyjmowany był wystrzałem z dział 21 rzutowym. Konferencya trwała dwie godziny, i, jak słysząc, zajmowano się wyłącznie sprawą Turcko Egipską i sposobami wyjedzania zwrotu floty Turckiej. Wieczorem odbywały się powtórne narady w Pałacu Rossyjskim, na Bujukdere.

— Порта въ новой носіе заадала интервенціи пяти великихъ государствъ. Jedni sądzą, że Dywan skłonił się do tego kroku z własnego popędu, inni zaś, że powodowany był obawą, czy wielkie mocarstwa zechcą przywiązać wagę do noty łącznej, podanej przez ich reprezentantów. Powodem zaś rzeczywistym jest to, że Pорта widzi z jednej strony odważne i śmiałe postępowanie Mehmed-Alego, z drugiej powolne postępowanie dyplomacyi; prosi więc o pomoc, która nigdy więcej nie była dla niej potrzebną. (G.R.K.P.)

WIADOMOŚCI NAJNOWSZE.

Парижъ, 16 Września.

Monitor zawiera dzisiaj urzędowe oświadczenie następujące: „Wiadomości z Konstantynopola i Alexandrii, które dzisiaj rano tu otrzymane, dochodzą do dnia 26 go przeszłego miesiąca: nie donoszą one zgoda żadnych nowych faktów, i stan polityczny zupełnie był ten sam, jak przy odejściu poprzedzającego statku pocztowego. Co się zaś tyczy wiadomości, o której w różnych dziełach ostatnich dniach pisano, mianowicie, że Postowie Rossyi i Pruss Porcie oświadczyli, że Rządy ich z innemi mocarstwami nie zgadzają się, i na przyszłość w konferencyach uczestnictwa mieć nie będą, jesteśmy upoważnieni oświadczyć, że ta wiadomość jest zmyśloną.“

— Wiadomość, o nastąpieniu już uznaniu rzeczypospolitej Texas przez traktat handlu i przyjaźni, przez jeden z tutejszych dzienników ogłoszona jest zawczesną.

— Pruska Gazeta Stanu, umieściła imionowe wyliczenie okrętów, składających floty Francuską i Angielską u wejścia Dardanellów stojące: jest tam angielskich: okrętów liniowych 12, korwet 5, brygow i goelet 8, dział na nich 1222, statków parowych do tej floty należących 9.—Francuskich: okrętów liniowych 9, fregat 2, korwet, brygow i goelet 4, dział na nich 984, statków parowych 3. Francuska flotta ze wszystkich portów oczekuje wzmocnienia, tak, żeby zupełnie równała się angielskiej.

— Zazwyczaj dobrze świadome *Revue de Paris* i *Revue des Deux mondes*, w numerze wczorajszym donoszą, że odwołania Admirała Roussin główną była przyczyną, niechęć jego do Mehmeda-Alego i życzenie, systemat polityczny, względem spraw Wschodu, odmienić.

Doniesienia telegraficzne.

Berlin. 21 Września.

Kolonia 20 Września. Gazeta *Commerce* z dnia 17-go Września zawiera następującą telegraficzną depeszę z Bayonny pod 15-m: Jenerał 20-tej dywizyi wojskowej do Ministra Wojny. Wczora 6 batalionów Alawskich i 2 Nawarskie, cały Sztab Jeneralny Karolistowski, Elio i Negri, na tutejszą uciekły się ziemię, gdzie zostali rozbrojeni. Wnet potem Espartero do Urdaxu przybył i z wojskami naszymi komunikacye rozpoczął. Brat karolistowski jemu oddana została, a my chleba dla jego wojsk dostarczamy.

— Dalej taż gazeta *Commerce* pod 17 tym zawiera: „Korrespondencya, której można zupełnie zaufać, 16, do Pau nowinę przyniosła, że Hr. Espana poddał się, i że Kabrera o swoje poddanie się traktuje.“ (A.P.S.Z.)